

Ella Hirvonen & Sari Rauhala

**OPETTAJAOPISKELIJOIDEN JA
VASTAVALMISTUNEIDEN OPETTAJIEN
KOKEMUKSIA TERVEYSALAN
OPETTAJAKOULUTUKSESTA**
Systemaattinen kirjallisuuskatsaus

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Kandidaatin tutkielma
Maaliskuu 2023

TIIVISTELMÄ

Ella Hirvonen & Sari Rauhala: Opettajaopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien kokemuksia terveysalan opettajakoulutuksesta
Kandidaatintutkielma, sivuja 40, liitteitä 1
Tampereen yliopisto, Tampereen avoin yliopisto
Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede
Ohjaaja: Minna Koskimäki
Maaliskuu, 2023

Tässä systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa selvitettiin, millaisia kokemuksia terveysalan opettajaopiskelijoilla ja vastavalmistuneilla opettajilla on opettajakoulutuksesta. Hoitoalan ollessa muutoksessa, on olennaista kartoittaa opettajakoulutuksen vahvuudet ja heikkoudet, jotta koulutusta voisi kehittää vetovoimaiseksi nykyhetken vaatimalla tavalla. Tutkimustulosten perusteella laadittiin yhteenveto katsauksen tuloksista.

Kohderyhmänä katsauksessa käytetyissä tutkimuksissa olivat terveysalan opettajaopiskelijat sekä vastavalmistuneet opettajat. Tutkimuskysymykseksi muodostettiin: Millaisia kokemuksia terveysalan opettajaopiskelijoilla ja vastavalmistuneilla opettajilla on opettajakoulutuksesta?

Kirjallisuuskatsauksessa tutkimusten etsintä aloitettiin hakusanojen muodostamisella sekä erittelemällä tutkimuskysymyksen keskeiset käsitteet. Aineistoa haettiin tietokannoista Cinahl, Medic ja Finna. Hakusanoina käytettiin muun muassa teacher, student, professional development ja experience sekä opettaja, koulutus ja kokemukset. Sisäänottokriteereiksi määritettiin aineiston vastaaminen tutkimuskysymykseen, julkaisuvuosi välillä 2012-2022 sekä vertaisarvioitu alkuperäistutkimus suomeksi tai englanniksi. Tietokantarajausten jälkeen tulokseksi saatiin 159 tutkimusta. Lisäksi tutkimuksia haettiin käsihaun kautta, jonka avulla lopulta löydettiin suurin osa kirjallisuuskatsauksen aineistosta. Kirjallisuuskatsauksen lopulliseksi aineistoksi valittiin 12 tutkimuksesta, joista seitsemän oli Suomesta ja viisi oli kansainvälisiä tutkimuksia. Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimukset olivat pääasiassa laadullisia tutkimuksia, lisäksi oli määrällinen tutkimus, grounded theory-tutkimus ja teema-analyysi. Kirjallisuuskatsauksemme aineiston analyysi toteutettiin laadullisena sisällönanalyysinä.

Kirjallisuuskatsauksen tulosten perusteella voidaan todeta, että terveysalan opettajakoulutus näyttäytyi monitahoisena ja laajana kokonaisuutena. Katsauksessa ilmeni useita erilaisia näkökulmia opettajakoulutuksen vahvuuksista sekä muutamia hyvän toteutumisen esteitä. Tuloksista nousi esiin hoitoalan opettaminen, opetuksen eri osa-alueiden hallinta, palaute ja tuki, työyhteisötaidot, sosiaaliset taidot, käytännön harjoittelu sekä hyvinvointi.

Kirjallisuuskatsaus osoitti, että terveysalan opettajaopiskelijat kokivat terveysalan opettajakoulutuksen osin ristiriitaisena. Tuloksista ilmenneet osa-alueet, kuten opettajakouluttajan vahva tuki sekä laadukas opetusharjoittelu, koettiin tärkeiksi terveysalan opettajakoulutuksen aikana. Samalla tuli esiin, että näille hyvälle opetuksen perustekijöille ja elementeille, ei aina eri syistä ollut riittävää mahdollisuutta opettajakoulutuksen aikana. Tulosten perusteella opettajaopiskelijat sekä valmistuneet opettajat kokivat melko yhdenmukaisina opettajakoulutuksen vahvuudet ja heikkoudet. Jatkokoulutustarpeet koettiin tärkeiksi sekä opettajaopiskelijoiden että opettajien näkökulmasta.

Avainsanat: terveysala, opettaja, opettajakoulutus, opettajaopiskelija, kokemukset
Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	4
2.KIRJALLISUUSKATSAUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	5
2.1 Terveysala	5
2.2 Terveysalan opettajaopiskelijat	6
2.3 Vastavalmistuneet opettajat.....	6
2.4 Terveysalan opettajakoulutus Suomessa.....	7
3.KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TAVOITE, TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSIÄ.....	8
4.KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TOTEUTTAMINEN	8
4.1 Kirjallisuushaku.....	8
4.2 Aineiston kuvaus	13
4.3 Aineiston analyysi	14
5.TULOKSET	17
5.1 Hoitoalan opettaminen	18
5.2 Opetuksen eri osa-alueiden hallinta	19
5.3 Palaute ja tuki	20
5.4 Työyhteisötaidot.....	21
5.5 Sosiaaliset taidot.....	22
5.6 Käytännön harjoittelu	23
5.7 Hyvinvointi.....	24
6. POHDINTA	25
6.1 Kirjallisuuskatsauksen luotettavuuden pohdinta	27
6.2 Kirjallisuuskatsauksen eettisyys.....	30
6.3 Johtopäätökset	32
6.4 Jatkotutkimusaiheet	32
LÄHTEET.....	33
KIRJALLISUUSKATSAUKSESSA KÄYTETYT LÄHTEET	35
LIITTEET	36

1. JOHDANTO

Terveysalan opettaja on itsenäinen asiantuntija, ammattitaidon lähetti ja tietotaidon hallinnan varmistaja. Suomalaisten sairaanhoitajien akatemisoituminen yliopistotasoiseen opettajaopiskeluun lähti käyntiin Kuopion korkeakoulussa alkaneesta terveydenhuollon kandidaatintutkinnon koulutuksesta vuonna 1979. (Laiho, A. 2011.) Terveysalan opettajakoulutus on siirtynyt pääsääntöisesti yliopistoihin vuosien 1985-86 aikana. (Nevgi & Lindblom-Yläne 2005.) Nykyään Suomessa terveysalan opettajaksi pätevoidytään joko ammatillisen opettajakorkeakoulun kautta valmistumalla ammatilliseksi opettajaksi tai yliopistossa suoritettavalla terveystieteiden maisterin tutkinnolla (Tiilikkala 2004).

Opetushenkilöllä tarkoitetaan keskeistä henkilöä ja voimavaraa opetuksen kehittämisessä. Opettaja ratkaisee arjessa toteutettavaksi virallisten määräysten ja ohjeiden tavoitteet. Opettajan ammatin kiinnostavuuden takaamiseksi ja opettajan työssäjaksamisen turvaamiseksi, sekä ammattitaidon kehittämisen vuoksi on erityisen tärkeää nähdä opettajuuden työn kokonaiskuva. (Luukkainen 2004.)

Valleniuksen (2018) mukaan hyviksi puoliksi opettamisessa määriteltiin muun muassa opettajan työn joustavuus ja itsenäisyys. Kuitenkin tiimityöskentely nähtiin opetuksen ja opettajaksi kehittymisen perustana (Vallenius 2018). Opetuksen huonoiksi puoliksi havaittiin etenkin työn vaatavuus, laajat vastualueet, kiire, minkä koettiin johtuvan resurssipulasta sekä negatiivinen oppimista estävä valta. Opettajan tulisi pohtia toistuvasti työnsä ongelmakohtia ja haasteita, jotta kehittämisosaaminen toteutuisi. (Kastarinen & Rokkila 2007.)

Tässä kirjallisuuskatsauksessa selvitettiin millaisena terveysalan opettajaopiskelijat ja vastavalmistuneet opettajat kokevat terveysalan opettajakoulutuksen. Terveysalan opettajakoulutuksen kokemusten tutkiminen on tärkeää, jotta opettajakoulutus pysyisi vetovoimaisena ja vastaisi muuttuvia hoitoalan tarpeita. Kartoittamalla kokemuksia opettajaopiskelijoiden koulutuksen tilasta, on mahdollista lähteä kehittämään terveysalan opettajakoulutusta oikeilla keinoilla.

Työn teoriaosuudessa käsiteltiin terveystiedettä, terveysalan opettajaopiskelijaa, vastavalmistunutta opettajaa sekä terveysalan opettajakoulutusta Suomessa. Tämän jälkeen esiteltiin katsauksen toteuttaminen ja aineistosta saadut tulokset. Lopuksi pohdimme katsauksen luotettavuutta ja eettisyyttä.

2.KIRJALLISUUSKATSAUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen käsitellessä opettajaopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien kokemuksia terveystieteiden opettajakoulutuksesta, on seuraavissa alaluvuissa määritelty katsauksessa käytetyt käsitteet. Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan kirjallisuuskatsauksen käsitteet tulee olla tarkasti määriteltyinä.

Tässä kirjallisuuskatsauksessa kohderyhmänä olleista terveystieteiden opettajaopiskelijoista käytettiin nimitystä opettajaopiskelijat, vastavalmistuneista terveystieteiden opettajista nimitystä opettajat ja terveystieteiden opettajaopiskelijoita opettavista henkilöistä nimitystä opettajakouluttajat. Opettajaopiskelijan ohjaajasta opettajakoulutuksen aikaisessa opetusharjoittelussa sekä vastavalmistuneen opettajan kokeneesta kollegasta työskentelyn alkuvaiheessa käytettiin katsauksessa nimitystä mentor tai mentor-ohjaaja. Opiskelijaksi katsauksessa nimitettiin hoitoalan opiskelijaa, jota vastavalmistunut opettaja opettaa. Vastavalmistuneella opettajalla tässä työssä tarkoitetaan viiden vuodella sisällä valmistunutta opettajaa.

2.1 Terveystiede

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL 2002) mukaan terveys käsittää laajasti koko fyysisen, sosiaalisen ja henkisen tilan. Terveyttä pidetään voimavarana, jonka keskiössä ovat monet hyvinvoinnin osatekijät sekä hyvä elämän laatu. Terveys on perusarvo ja välttämätön sosiaaliselle ja taloudelliselle edistymiselle sekä kehitykselle. (THL 2002.) Terveystieteiden peruspilarit ovat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto sekä erityissairaanhoito (finlex.fi.)

Terveystiede pohjautuu laaja-alaisesti terveystieteelliseen tutkimukseen, teoreettisiin perusteisiin, tieteelliseen ajatteluun ja työelämän asiantuntijayhteisöihin. Terveystieteet ovat yliopiston tieteen ala, jonka sisällössä painottuvat terveydenhuollon näyttöön perustuvan toiminnan, johtamisen ja koulutuksen teoreettinen tarkastelu sekä yhteydet työelämään. Terveystieteet alana käsittävät laaja-alaiset valmiudet toimia monipuolisesti opettamisen lisäksi erilaisissa johtamis-, asiantuntija- ja kehittämistehtävissä sosiaali- ja terveystieteillä. (opintopolku.fi.) Terveystieteillä tutkitaan terveyteen vaikuttavia tekijöitä; terveysongelmien ennaltaehkäisyä, terveyden edistämistä sekä näyttöön perustuvan hoitotyön vaikuttavuutta (tuni.fi).

Terveysalan koulutuksessa tavoitteena on kehittää opiskelijan ammatillista oppimista ja kasvua. Opetusalan ammattilaiset työskentelevät ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakoulussa ja yliopistoissa. (jhl.fi).

2.2 Terveysalan opettajaopiskelijat

Terveysalan opettajaksi voi hakeutua opiskelemaan joko ammattikorkeakouluissa järjestettävään ammatilliseen opettajakoulutukseen tai yliopistoon terveystieteiden maisteriopintoihin (Tiilikkala 2004). Opettajakoulutuksessa painotetaan opiskelijan soveltuvuutta alalle, koska opetustyö on ihmissuhde- ja vuorovaikutteista työtä. (Jokinen, Taajamo & Välijärvi 2014.) Opettajakoulutukseen valittavalla tulee olla hyvät vuorovaikutustaidot, taito kuunnella toisia, osaamista tukea ryhmädynamiikkaa sekä kyky kestää erilaisuutta ja ristiriitoja (Mikkola & Välijärvi 2014). Opettajaopiskelijoita valmistellaan teoreettisten taitojen lisäksi keskeisesti myös ohjaustaitoja painottavalla opetustyyllillä (Jokinen, Taajamo & Välijärvi 2014). Opettajaopiskelijoiden kokemana opettajakouluttajan ottama vastuu, rooli ja arvot auttavat oman opettajuuden aktiivisessa kasvussa (Kastarinen & Rokkila 2007).

Opetusalan Ammattijärjestön (OAJ 2002) mukaan opettajuuden ydin muodostuu neljästä perusarvosta: ihmisarvosta, totuudellisuudesta, oikeudenmukaisuudesta sekä vastuusta ja vapaudesta. Ihmisarvon kunnioittaminen toteutuu, kun opettaja kohtaa samanlaisella kunnioituksella jokaisen ihmisen mistään yksilön ominaisuudesta, taustasta, asemasta, mielipiteistä, kyvyistä tai saavutuksista riippumatta. Totuudellisuus opettajan keskeisenä arvona tarkoittaa oppijan ohjaamista kohti hyvää, ja rehellisyyttä itseä sekä muita kohtaan. Oikeudenmukaisuuden perusarvoon kuuluu erityisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä syrjinnän ja suosimisen välttäminen. Opettajalla on vapaus valita oma arvomaailmansa, mutta opetustyössä opettajan vastuu on sidoksissa perustehtävän normistoon, kuten lainsäädäntöön ja opetussuunnitelmiin. Terveysalan opettajaopiskelijoiden odotetaan valmistuessaan sisäistäneen nämä osa-alueet opettajuudessa. (OAJ 2002.)

2.3 Vastavalmistuneet opettajat

Työuraansa aloittelevilta opettajilta odotetaan yhteistyötaitoja ja opiskelijakeskeisiä nykyteknologian rikastuttamia opetustaitoja sekä innostuneisuutta. Vastavalmistuneilta terveysalan opettajilta edellytetään säännöllisyyttä opetuksessa sekä pedagogisia taitoja opettaa opiskeltava asia ymmärrettävästi. (Autio 2018.)

Vastavalmistuneilla opettajilla on valmiudet tuoda tuorein tieto työyhteisöön. Tämä mahdollistuu yhteistyötaidoilla, jolloin uudet tiedot yhtyvät olemassa olevaan tietotaitoon. Ammattitaito luodaan ammatillisessa opettajakoulutuksessa sekä yliopisto-opinnoilla, mutta ammattiin oppiminen vaatii jatkuvaa ammattitaidon päivittämistä ammatillisen osaamisen turvaamiseksi. (Mikkola & Välijärvi 2014.)

2.4 Terveysalan opettajakoulutus Suomessa

Yliopistossa terveystieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnot suoritettuaan saa terveystieteiden opettajan pätevyuden. Opinnoissa suuntaudutaan hoitotieteen pedagogiseen asiantuntijuuteen. Opintojen viitteellinen kesto kandidaatin tutkintoon on kolme vuotta, jonka lisäksi maisterivaihe kestää noin kaksi vuotta. Terveystieteiden kandidaattikoulutuksen jälkeen opiskelija kykenee tunnistamaan ihmisen ja yhteisön vaikutuksen ihmisen terveyteen erilaisissa elämäntilanteissa. Suoritettuaan opintosuuntansa mukaisen maisterivaiheenkoulutuksen, opiskelija osaa toimia terveyden edistäjänä eri toimintaympäristöissä. (jyu.fi.) Terveystieteiden maisteritutkinnon tarkoituksena ja tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden tieteellistä ajattelua sekä tutkimuksellisia valmiuksia (Nevgi & Lindblom-Yläne 2005). Terveystieteiden yliopisto-opinnoissa tulee olla taustalla hoitoalan korkeakoulututkinto, esimerkiksi sairaanhoitaja tai kättilö. (jyu.fi.)

Ammatillinen opettajankoulutus eli opettajan pedagogiset opinnot antavat yleisen pedagogisen kelpoisuuden opettajan tehtäviin, sekä ammatillisen oppilaitoksen ja ammattikorkeakoulun opettajan tehtävään että muiden oppilaitosten opetustehtäviin. Tutkinto on laajuudeltaan 60 opintopistettä ja järjestetään ammatillisissa opettajakorkeakouluissa. Ammatillisessa opettajankoulutuksessa opintoihin kuuluu muun muassa kasvatustieteellisiä perusopintoja, ammattipedagogisia opintoja ja opetusharjoittelua. (finlex.fi.)

Pedagogisen kelpoisuuden lisäksi opettajaopiskelijaksi hakeutuvan tulee täyttää myös muita kelpoisuusvaatimuksia. Terveysalalla ammatilliseen opettajakoulutukseen valittaessa tulee olla oman alan työkokemusta viisi vuotta sekä soveltuva korkeakoulututkinto eli ammattikorkeakoulututkinto tai yliopistotutkinto. (opintopolku.fi.)

3.KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TAVOITE, TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYS

Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on selvittää opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien kokemuksia terveysalan opettajakoulutuksesta. Katsauksen tarkoituksena on tulosten hyödynnettävyys koulutuksen kehittämisessä. Tavoitteen ja tarkoituksen pohjalta muodostettiin tutkimuskysymys:

Millaisia kokemuksia terveysalan opettajaopiskelijoilla ja vastavalmistuneilla opettajilla on opettajakoulutuksesta?

4.KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TOTEUTTAMINEN

Kirjallisuuskatsaus toteutettiin kahden opiskelijan yhteistyönä. Salmisen (2011) mukaan kirjallisuuskatsauksen toteutukseen kuuluu useita vaiheita, joista työssämme esiteltiin katsauksen teossa käytetyt kirjallisuushaku, aineiston kuvaus ja aineiston analyysi.

4.1 Kirjallisuushaku

Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on kehittää jo olemassa olevaa teoriaa sekä luoda uutta teoriaa. Lisäksi kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan arvioida teoriaa. Kirjallisuuskatsauksen avulla pystytään luomaan kokonaiskuva tutkitun tiedon asiakokonaisuudesta ja samalla havaitsemaan mahdollisia ongelmia. (Salminen 2011.)

Tutkimuskysymystä suunniteltaessa käytimme PICO- järjestelmää (aulukko 1). PICO asetelmalla tarkoitetaan

- Population/Patient/Problem = kohderyhmä/potilas/ongelma
- Intervention = interventio
- Comparison = verrokki-interventio
- Outcome = lopputulos

(hotus.fi).

TAULUKKO 1, PICO

P	I	CO
Terveysalan opettajaopiskelijat ja vastavalmistuneet opettajat	Kokemukset koulutuksesta	Koulutus

Kirjallisuuskatsauksessa hakusanojen muodostaminen aloitettiin erittelemällä tutkimuskysymyksen keskeiset käsitteet. Näiden käsitteiden englanninkielisistä MOT-sanakirjan mukaisista käänöksistä muotoiltiin käsitteiden synonyymeja, vaihtoehtoisia termejä sekä niiden lyhenteitä. Hakusanojen lopullista valintaa määrittivät koehaut Cinahl (EBSCO) – sekä Finna-tietokannoissa. Tietokantahauissa käytettiin hyväksi käsitteitä, niiden synonyymeja, vaihtoehtoisia termejä sekä niiden lyhenteitä (taulukko 2).

TAULUKKO 2, Käsitteet

Englanti	Suomi
Teacher	Opettaja
Student	Koulutus
Experience	Kokemukset
Education	Terveys
Healthcare	
Professional development	

Sanoista muodostettiin Cinahl (EBSCO) tietokannassa hakulausekkeet ”(teacher* AND student*) AND (experi* AND education*) AND health care” sekä (health care) AND teacher* AND education OR (professional development). Hakusanoilla ”opettaja, koulutus, kokemukset, terveys*” haettiin Finna -tietokannassa tutkimuksia tai artikkeleita. Cinahl (EBSCO) tietokantahaun tuloksia oli 369, joista tietokantarajauksien jälkeen jäljelle jäi 51 tutkimusta tai artikkelia. Lisäksi uusintahauulla (health care) AND teacher* AND education OR (professional development) tuloksia löydettiin ennen tietokantarajausehtoja 298, ja tietokantarajausten jälkeen tuloksia jäi 154.

Tietokantarajauksina käytettiin alkuperäistutkimusta, julkaisuvuosiväliä 2012–2022, julkaisukieltä suomeksi tai englanniksi sekä tutkimuksen vertaisarviointia. Tutkimukset valikoituivat otsikon, tiivistelmän ja koko tekstin perusteella. Finna-tietokantahaun kautta tutkimuksia tuli valikoiduilla hakusanoilla 296, joista jäi tietokantarajausten jälkeen jäljelle 3 tutkimusta tai artikkelia. Lisäksi Medic-tietokantahaun avulla saatiin hakusanalla healthcare "teacher student" 31 osumaa, joista 2 tutkimusta tai artikkelia täytti sisäänottokriteerit. Taulukkoon 3 koottiin tietokantahakujen tulokset.

TAULUKKO 3, Tietokantahaut

Tietokannat	Hakulauseke	Ilman tietokantarajauksia	Tietokantarajausten kanssa
Finna	”opettaja, koulutus, kokemukset, terveys*”	296	3
Cinahl(EBSCO)	” (teacher* AND student*) AND (experi* AND education*) AND health care” sekä , (health care) AND teacher* AND education OR (professional development)	298	154
Medic	healthcare "teacher student"	31	2

Sisäänottokriteereinä tässä kirjallisuuskatsauksessa käytettiin tulosten vastaamista tutkimuskysymykseen. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, lopulta pääasiallisena tiedonhakumenetelmänä oli käsihaku, jonka avulla löydettiin merkittävä osan katsauksemme tutkimuksista. Käsihaku toteutettiin etsimällä katsauksemme sopivia tutkimuksia hyväksi todettujen tutkimusten lähdeluettelosta. Katsausaiheemme oli haastava sopivien tutkimusten löytymisen suhteen, koska terveysalan opettajakoulutus siinä muodossa, kun se Suomessa toteutetaan, ei ole täysin vertailukelpoinen kansainvälisten koulutusten kanssa. Käsihaulla löydettiin 11 tutkimusta, joista työhön hyväksyttiin 9. Yksi käsihaun avulla kirjallisuuskatsaukseen valittu tutkimus oli sisäänottokriteerien hyväksytyistä vuosiluvuista poiketen sisällön täsmävyuden vuoksi vuodelta 2010.

Poissulkukriteereinä toimivat vertaisarvioimattomat tutkimukset tai artikkelit, ei-alkuperäistutkimukset, muut kuin suomen- tai englanninkieliset tutkimukset tai artikkelit sekä vuosien 2012–2022 ulkopuolelle kohdentuvat tutkimukset tai artikkelit. Jos tutkimus sopi sisällöllisesti tutkimuskysymykseen, hyödynnettiin yli 10 vuoden osumia. Näitä päädyttiin käyttämään teoriaosuudessa lähteinä. Hakuprosessi on kuvattu tarkemmin havainnollistaen kuviossa 1.

Tutkimuskysymys

Millaisia kokemuksia terveysalan opettajaopiskelijoilla ja vastavalmistuneilla opettajilla on opettajakoulutuksesta?

Hakulauseke

”opettaja, koulutus, kokemukset, terveys*” Cinahl ” (teacher* AND student*) AND (experi* AND education*) AND health care”

sekä

(health care) AND teacher* AND education OR (professional development) healthcare "teacher student"

Tietokannat (hakutulos ennen rajoituksia)

Cinahl (n =658), Finna (n= 296), Medic (n=31), Käsihaku (n= 11)

Sisäänottokriteerit

- Vastaa tutkimuskysymykseen
- Tieteellinen alkuperäisartikkeli
- Julkaisuvuosi 2012–2022
- Julkaisukieli suomi tai englanti
- Vertaisarvioitu

Hakutulos ennen tietokantarajoituksia
(n= 996)

Tietokantarajaukset

- Julkaisuvuosi 2012–2022
- Julkaisukieli suomi tai englanti
- Vertaisarvioitu julkaisu
- Alkuperäistutkimus

Hakutulos tietokantarajoitusten jälkeen
(n = 159)

Poissulkukriteerit

- Artikkelit ei vastaa tutkimuskysymykseen
- Muu kuin suomi tai englanti kielenä
- Vertaisarvioimattomat tutkimukset
- ei-alkuperäistutkimus
- Artikkelit ei ole tieteellinen

Otsikon perusteella valitut
(n = 3)
Abstraktin perusteella valitut
(n = 3)

Poissulkukriteerit

- Ei kokotekstiä saatavilla
- Ei vastaa tutkimuskysymykseen

Valinnat tietokannoittain: Cinahl (n = 1), Medic (n=1), Finna (n= 1)

Koko tekstin ja laadun arvioinnin perusteella valitut (n = 3)

Käsihaussa valitut (n = 9)

Yhteensä (n=12)

KUVIO 1, Hakuprosessin kuvaus

4.2 Aineiston kuvaus

Tämän systemaattisen kirjallisuuskatsauksen hakuprosessissa valittiin analysoitavaksi 12 alkuperäistutkimusta, joista suurimpana edustajana näkyi suomalaiset tutkimukset (n=7). Kansainvälisistä tutkimuksista tutkimusmaina mukana olivat USA (n=2), Kiina (n=1), Kolumbia (n=1) sekä Australia (n=1). Tutkimusmetodina valituissa tutkimuksissa oli käytetty pääasiassa laadullista tutkimusta. Lisäksi oli määrällinen tutkimus, grounded theory-tutkimus sekä teemanalyysi. Katsauksessa käytetyt tutkimukset ajoittuivat vuosien 2010-2022 välille ja suurin osa tutkimuksista oli vuosilta 2016-2019 (n=7). Tutkimuksiin osallistujien määrä vaihteli suuresti, aina haastattelusta yhdeksästä vastavalmistuneesta hoitoalan opettajasta, 200 kyselylomakkeeseen vastanneeseen hoitotyön opiskelijaan. Pääpainoisesti tässä systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa käytettiin eri haastattelumuotoja sisältäviä tutkimuksia. Kaikkien katsaukseen hyväksytyjen tutkimusten tuli vastata tutkimuskysymykseen.

Tutkimustyössämme käytettiin vertaisarvioituja artikkeleita ja tutkimuksia kuvaamaan terveysalan opettajaopiskelijoiden sekä vastavalmistuneiden opettajien kokemuksia opettajakoulutuksesta. Alkuperäistutkimusten esittelyksi muodostettiin taulukko, josta käyvät ilmi tässä katsauksessa käytettyjen tutkimusten tekijät, julkaisuvuosi, toteutusmaa, tutkimusten tarkoitus, aineisto sekä tutkimusmenetelmät (liite 1). Taulukosta ilmenee myös tutkimusten keskeiset tulokset sekä JBI laadunarvioinnissa saatu pisteytys.

JBI-arviointi on australialaisen voittoa tavoittelemattoman tutkimus- ja kehittämisorganisaation, Johanna Briggs-instituutin, kehittämä kriteeristö, jonka avulla arvioidaan kirjallisuuskatsauksen luotettavuutta. Johanna Briggs-instituutti on erikoistunut näyttöön perustuvan terveydenhuollon kehittämiseen ja näyttöön perustuvaan toimintaan tarvittavien resurssien tuottamiseen terveydenhuollon henkilöstölle. (JBI 2022.)

JBI-arviointi tehtiin kunkin katsaukseen valitun tutkimuksen kohdalla arvioimalla kymmentä tutkimuksen luotettavuutta mittaavaa väittämää, joissa jokaisesta kyllä-vastauksesta sai pisteen. JBI kriteeristön mukaan todettiin tähän kirjallisuuskatsaukseen valittujen tutkimusten olevan laadukkaita. JBI-kriteeristön mukaan katsauksemme tutkimukset täyttivät seitsemästä (7) yhdeksään (9) kriteeriä kymmenestä. Määrällisen tutkimuksen arvioinnissa kriteereitä oli kaikkiaan kahdeksan (8).

JBI-laadunarviointi suoritettiin kahden arvioijan toimesta. Arviointi tehtiin ensin itsenäisesti ja lopuksi käytiin keskustelua eriävistä näkemyksistä tutkimusten arvioinnin suhteen. Suurelta osin arvioijien näkemykset tutkimusten laadusta kohtasivat, mutta muutamien eroavaisuuksien kohdalla etsittiin yhteinen linjaus laadun arviointiin, ja tätä käytettiin lopullisessa JBI-arvioinnissa.

Katsauksessa käytettiin pääasiassa lähteinä tutkimuksia, joissa oli kuvattu terveysalan opettajaopiskelijoiden kokemuksia opettajakoulutuksesta. Lähteiden vähäisyyden vuoksi katsaus laajennettiin käsittelemään tutkimuksia, joissa oli tutkittu vastavalmistuneiden ja uransa alussa olevien terveysalan opettajien kokemuksia osaamisestaan opettajakoulutuksen päätyttyä. Yhdistämällä terveysalan opettajaopiskelijoiden ja valmistuneiden terveysalan opettajien kokemukset, tutkimuskysymys muotoiltiin viimeisimpään muotoonsa. Vastavalmistuneita opettajia koskevien tutkimusten koettiin olevan vertailukelpoisia opettajaopiskelijoiden kokemuksiin, koska terveysalan opettajakoulutus on heidän kohdallaan vasta päättynyt ja opettajien sen hetkinen osaamistaso on suurelta osin opettajakoulutuksen aikana hankittua.

4.3 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmä, joka etsii tekstin merkityksiä. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan dokumenttien sisällön sanallista, tarkkaa kuvausta. (Tuomi & Sarajärvi 2009.) Systemaattisen kirjallisuuskatsauksemme analyysivaiheessa käytimme laadullista sisällönanalyysia. Kirjallisuuskatsauksemme sopivien tutkimusten valinnan jälkeen lähdettiin tutustumaan aineistoon ja purkamaan sitä. Aineiston analysointi jaettiin kolmivaiheiseksi prosessiksi, johon kuuluu 1) aineiston redusointi eli pelkistäminen, 2) aineiston klusterointi eli ryhmittely ja 3) abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen (Tuomi & Sarajärvi 2009). Aineiston analysointi pelkistysten ja ryhmittelyn osalta toteutettiin kahden tutkijan toimesta, jonka jälkeen luotiin lopulliset käsitteet yhdistellen molempien tutkijoiden näkemyksiä.

Kirjallisuuskatsauksemme aineisto koodattiin alkuperäisilmaisuiden avulla, ja alkuperäisilmaisut ryhmiteltiin eri värein jatkotyöskentelyä helpottaaksemme. Värikoodauksella tässä tarkoitetaan samankaltaisten tulosten merkitsemistä tietyin värein, jolloin tulosten käsittely helpottui. Alkuperäisilmaisuihin muotoiltiin pelkistyksiä, joita oli helpompi käsitellä. Koodausten jälkeen vertailtiin ja eriteltiin pelkistyksiä. Näistä muodostettiin omat kategoriat. Pelkistyksistä muodostettiin alaluokkia, ja samankaltaisuuksien löytymisen jälkeen luotiin sisällönanalyysin ohjeistuksen mukaiset yläluokat, joista esimerkki on nähtävillä taulukossa 4.

Kirjallisuuskatsauksessa käytettiin valittujen tutkimusten analysointia sisällönanalyysin ohjeistuksen mukaisesti. Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan on olennaista, että kaikissa vaiheissa tutkija pyrkii ymmärtämään tutkittavia heidän näkökulmastaan.

TAULUKKO 4, Esimerkki alkuperäisilmaisuista, pelkistetyistä ja alaluokista yhden yläluokan osalta

Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
<p>Opettajaopiskelijat kokivat, että opetuksen havainnollistaminen esimerkkien avulla sai opiskelijoilta innostuneen vastaanoton ja lisäsi heidän mielenkiintoaan opetukseen.</p> <p>Oman asiantuntijuuden ajateltiin auttavan luentojen pitämisessä.</p> <p>Opetustilanteissa opettajaopiskelijoille syntyi oivalluksia, joilla oli opettajan työkuva selkeyttävä vaikutus.</p> <p>Opetus- ja oppimisprosessin hallinta kehittyi, kun opettajaopiskelijat suunnittelivat opetusta ja tuottivat oppimateriaalia omille tunneilleen.</p> <p>Results showed that practitioners enjoy the act of teaching.</p>	<p>Opettajaopiskelijat kokivat, että opetuksen havainnollistaminen esimerkkien avulla sai opiskelijoilta innostuneen vastaanoton.</p> <p>Opettajaopiskelijat kokivat, että havainnollistaminen esimerkkien avulla lisäsi heidän mielenkiintoaan opetukseen</p> <p>Oman asiantuntijuuden ajateltiin auttavan luentojen pitämisessä.</p> <p>Opetustilanteissa opettajaopiskelijoille syntyi oivalluksia.</p> <p>Opetustilanteissa opettajan työkuva selkeytyi.</p> <p>Opetus- ja oppimisprosessin hallinta kehittyi, kun opettajaopiskelijat suunnittelivat opetusta.</p>	<p>Laadukas opetusharjoittelu</p>	<p>Käytännön harjoittelu</p>

<p>Oman alueen asiantuntijuus ilmeni odotuksina vahvasta teorian tiedosta ja sen yhdistämisestä käytäntöön, opetettavan hoitotyön alueen hallinnasta, opetettavien asioiden perustelusta ja kyvystä vastata esitettyihin kysymyksiin.</p> <p>Käytäntö osoittaa, että aloittelevat opettajat, jotka osallistuvat opetuksen valmisteluun, siirtyvät sujuvammin kliinisestä käytännöstä akateemiseen rooliin.</p>	<p>Opetus- ja oppimisprosessin hallinta kehittyi, kun opettajaopiskelijat tuottivat oppimateriaalia omille tunneilleen.</p> <p>Opettaminen sai aikaan nautintoa.</p> <p>Oman alueen asiantuntijuus ilmeni teorian tiedon ja käytännön yhdistämisestä.</p> <p>Oman alueen asiantuntijuus ilmeni opetettavien asioiden perustelusta.</p> <p>Oman alueen asiantuntijuus ilmeni kyvystä vastata esitettyihin kysymyksiin</p> <p>Opettajat, jotka osallistuvat opetuksen valmisteluun, siirtyvät sujuvammin kliinisestä käytännöstä akateemiseen rooliin.</p>		
--	--	--	--

5.TULOKSET

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksemme tulosten perusteella opettajaopiskelijat ja vastavalmistuneet opettajat kokivat terveystieteiden opettajakoulutuksen merkityksellisiksi osa-alueiksi hoitoalan opettamisen, opetuksen eri osa-alueiden hallinnan, palautteen ja tuen, työyhteisötaidot, sosiaaliset taidot, käytännön harjoittelun ja hyvinvoinnin. Katsauksen aineistosta rakentuneet tulokset ylä- ja alaluokittain ovat nähtävillä taulukossa 5. Alaluvuissa käsitellään tulokset yläluokittain. Yläluokkakohtaisesti kaikki alaluokat on esitetty *kursiivein*. Kunkin alaluokan lopussa on viitattu numeroin tutkimukseen, josta tulos on peräisin.

TAULUKKO 5, Tulokset	
<i>Alaluokka</i>	Yläluokka
<i>Resurssit</i>	Hoitoalan opettaminen
<i>Opetussuunnitelman ja tutkitun tiedon käyttäminen opetuksen lähtökohtana</i>	
<i>Opetuksen laadukas suunnittelu</i>	Opetuksen eri osa-alueiden hallinta
<i>Sopivien opetusmenetelmien valitseminen</i>	
<i>Erilaisten tietoteknisten järjestelmien käyttäminen</i>	
<i>Opiskelijoiden arvioiminen</i>	
<i>Kollegiaalinen vuorovaikutus</i>	Palaute ja tuki
<i>Opettajaopiskelijaa ohjaavalta opettajakouluttajalta vahva tuen saaminen</i>	
<i>Mentorointi</i>	
<i>Palaute</i>	
<i>Itsereflektio</i>	
<i>Moniammatillisuus</i>	Työyhteisötaidot
<i>Jatkokoulutukseen osallistuminen</i>	
<i>Kansainvälinen osaaminen</i>	

<i>Työelämäkontaktien kanssa verkostoituminen</i>	
<i>Ajantasainen kliinisen ammattitaidon ylläpitäminen opettajaksi siirtymisen jälkeen</i>	
<i>Myönteisten suhteiden luominen toisiin opiskelijoihin, opettajakouluttajaan ja mentor-ohjaajaan</i>	Sosiaaliset taidot
<i>Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen</i>	
<i>Vallan käyttö</i>	
<i>Asenne</i>	
<i>Laadukas opetusharjoittelu</i>	Käytännön harjoittelu
<i>Identiteetin kehittyminen</i>	Hyvinvointi
<i>Omasta hyvinvoinnista huolehtiminen</i>	
<i>Työskentelyn rajaaminen</i>	

5.1 Hoitoalan opettaminen

Resurssien niukkuus vastavalmistuneen opettajan työssä vaikutti epäsuotuisasti säännölliseen lisäkouluttautumiseen ja ammatilliseen kehittymiseen (2, 7 ja 8). Terveysalan opettajakoulutuksen antia ei usein koettu riittävänä, vaan uransa alussa olevat opettajat kokivat tarvitsevansa monipuolista työnohjausta, mentorointia ja opetustyön koulutusta, jotta hoitoalan opettaminen onnistuisi taitavasti (8). Resurssien leikkauksista aiheutuva riittämätön tuen saaminen opettajan työn alkuvaiheessa koettiin ammattitaitoa heikentävänä (7). Opettajien kokemana turhautuminen johtuen opettajan työn vaatimusten ja työnohjauksen resurssien puutteesta näkyi aloittelevien opettajien epävarmuutena siitä, millainen terveystalon opettajan kuuluisi olla (2). Opettajaopiskelijat kokivat resurssien leikkauksen, joka näkyi aiempaa vähäisempänä opetusharjoittelun määränä, heikentävän opettajakoulutuksen laatua (7).

Opetussuunnitelman ja tutkitun tiedon käyttäminen opetuksen lähtökohtana oli tutkimusten mukaan toteutettu melko hyvin terveystalon opettajakoulutuksen aikana (7 ja 9). Mitä korkeampi oli opettajakouluttajan oma koulutus, sen todennäköisemmin tutkittua tietoa käytettiin

opettajaopiskelijoiden opetuksessa. Opettajaopiskelijat pohtivat tieteellisen tiedon ja opetussuunnitelman käyttöä opetusharjoitteluiden aikana. (7.) Opettajaopiskelijat havaitsivat opetusharjoittelun aikana jonkin verran eroja mentorien suhtautumisessa tieteellisen tiedon käyttöön; osa piti sitä tärkeänä ja osa ei nähnyt sen merkittävää yhteyttä omaan työhönsä (9). Osalle opettajaopiskelijoista aiheutti epätoivoisia tunteita se, kun opettamisessa tarvittiin paljon tutkittua tietoa ja sitä koettiin olevan itsellä liian vähän (2, 5 ja 6). Opettajaopiskelijat hyödynsivät tieteellistä tietoa etenkin opettaessaan opetusharjoitteluiden aikana (9).

5.2 Opetuksen eri osa-alueiden hallinta

Aktiivinen osallistuminen opetuksen laadukkaaseen suunnitteluun lisäsi siirtymistä luontevammin hoitajan identiteetistä kohti terveysalan opettajuutta (5, 9 ja 12). Opettajaopiskelijat kokivat itse suunnittelemansa opetustapahtumat hyvin merkityksellisiksi opettajuuteen kasvussa ja kehittämisessä. Opettajaopiskelijoiden opetus- ja oppimisprosessin hallinnan koettiin kehittyvän opetuksen suunnittelun myötä. (5.)

Sopivien opetusmenetelmien valitseminen etenkin opetusharjoitteluiden aikana koettiin opettajaopiskelijoiden näkökulmasta tärkeänä (5 ja 9). Opetusmenetelmien valitseminen tuotti kokemuksia eri opetusmenetelmillä toteutetusta opetuksesta ja kehitti opettajaopiskelijoita tuntisuunnitelmien toteuttamisessa (5). Halu kehittää pedagogista osaamistaan ja hallita erilaisia opetusmenetelmiä nousi esiin opettajaopiskelijoiden kokemuksissa (9).

Erilaisten tietoteknisten järjestelmien käyttämisen osaaminen nousi esiin tärkeänä osa-alueena terveysalan opettajakoulutuksessa (6, 7, 8 ja 11). Opettajaopiskelijat ja vastavalmistuneet opettajat kokivat, että nykypäivän oppijat ovat taitavia sekä tottuneita käyttämään erilaisia tietoteknisiä teknologioita opiskelussaan, ja digitaaliset sovellukset tarjoavatkin nykyaikaisia menetelmiä opetuksen ja oppimisen tueksi. Opettajaopiskelijat ennustivat tulevaisuudessa opetuksen olevan pääasiassa digitaalista. (6.) Toisaalta tutkimuksissa tuli esiin, että opettajat ilmaisivat haluttomuuttaan korvata kontaktiopetusta liian paljon tietoteknisten järjestelmien avulla (7). Tietoteknisten järjestelmien käytön monipuolisen osaamisen tarpeeseen toivottiin vastattavan opettajakoulutuksessa (11).

Opettajaopiskelijoiden näkökulmasta *opiskelijoiden arvioiminen* koettiin opetusharjoittelun aikana aluksi vaikeana, mutta arviointitaitojen kehittymistä ilmeni koulutuksen edetessä (5 ja 9). Uransa

alussa olevat opettajat kokivat tarvitsevansa yhä tukea arviointitaidoissa vielä valmistumisen jälkeenkin; opettajakoulutuksen aikana opittuja arviointitaitoja ei koettu riittäviksi (3).

5.3 Palaute ja tuki

Opettajaopiskelijoiden kokema *kollegiaalinen vuorovaikutus* opettajakouluttajien ja muiden opettajaopiskelijoiden kanssa nousi tutkimuksissa esiin opettajaksi kehittymistä edistävänä tekijänä (1, 3, 5, 9, 10 ja 11). Kollegiaalinen vuorovaikutus tarjosi mahdollisuuksia moniammatilliselle vuorovaikutukselle, kokemusten jakamiselle sekä vertaistuen saamiselle (1).

Opettajaopiskelijaa ohjaavalta opettajakouluttajalta vahva tuen saaminen koettiin ensiarvoisen merkitykselliseksi (2, 5 ja 9). Opettajakouluttajalta saatiin tukea ja yhteistyö sisälsi rakentavia keskusteluita. Opettajakouluttaja antoi opettajaopiskelijoille paljon hyödyllistä tietoa ja oman kokemuksen kautta syntyneitä taitojaan. (5.) Opettajaopiskelijat kokivat riittämättömyyttä ja ristiriitaisia tunteita siirtyessään kohti opettajuutta, ja tähän haettiin tukea opettajakouluttajilta (9).

Mentorointi nousi esiin yhtenä merkittävimmistä myönteisistä tekijöistä terveysalan opettajakoulutuksen aikana sekä vastavalmistuneelle opettajalle (1, 2, 3, 5, 6, 8, 10 ja 11). Mentorohjaaja loi uskoa, tuki ja kannusti läpi opetusharjoitteluiden (2). Mentoroinnin avulla opettajaopiskelijat pystyivät käsittelemään opettajaksi kasvuun liittyviä vaikeita tunteita, kuten epävarmuuden tunnetta ja itseluottamuksen puutetta sekä jännitystä opetustapahtumiin liittyen (5). Ihannetapauksessa mentorin koettiin ohjaavan poikkeuksellisen hyvällä esimerkillä (1 ja 6). Mentorointi todettiin edulliseksi ja tehokkaaksi tavaksi tukea opettajaopiskelijaa ja opettajaa uransa alkuvaiheessa (8). Parhaillaan hyvän mentoroinnin koettiin sisältävän luottamusta, ymmärrystä, välittämistä, vuorovaikutusta ja selkeää opastusta (1). Opettajaopiskelijoiden sekä uransa alussa olevien opettajien työtyytyväisyyden on todettu olevan yhteydessä etenkin mentoreilta saatuun tukeen (11).

Opettajaopiskelijoiden saama *palaute* opettajakouluttajalta, mentorilta ja opiskelijakollegoilta oli tärkeää ammatillisen kasvun näkökulmasta (1, 5, 6, 10, 11 ja 12). Palautteen saanti mentorilta koettiin välttämättömänä myönteisen opettajuuden kehittymiselle (10 ja 11). Opettajaopiskelijat toivoivat opettajakouluttajien ja mentorien tunnistavan jokaisen opettajaopiskelijan ainutlaatuiset vahvuudet ja tukemaan vahvuuksiin keskittymisessä (6). Opettajaopiskelijat kokivat kriittisen palautteen kasvattavan heitä parempaan opettajuuteen eikä kriittistä palautetta pelätty. Kriitikki toivottiin

kuitenkin annettavan henkilökohtaisesti, ammattimaisen kunnioittavasti ja välittävästi. (1.) Opettajaopiskelijat pystyivät selkeän ja rakentavan palautteiden perusteella tunnistamaan sekä hyödyntämään vahvuuksiaan ja heikkouksiaan opetusharjoittelussa (1). Opetusharjoittelun aikana saatu palaute sekä opiskelijoilta että vertaispalaute muilta opettajaopiskelijoita koettiin ensiarvoisen tärkeäksi (5).

Itsereflektion koettiin vaikuttavan opettajaopiskelijan ja opettajan identiteetin kehittymiseen (3, 5, 6, 9, 10 ja 11). Itsereflektion harjoittaminen auttoi oman kehittymisen tunnistamisessa (11). Itsereflektio mahdollisti opettajaopiskelijoiden toimimisen opiskelijalähtöisemmin opetusharjoittelun aikana (9). Itsereflektion avulla opettajaopiskelijat kokivat löytävänsä ne seikat, jotka vaativat tukea ja oppimista kasvussa opettajuuteen (3). Vaikka itsereflektio koettiin pääosin voimaannuttavana elementtinä, nosti se esiin myös kielteisiä tunteita kuten epärointiä opettajaksi haluamisesta, riittämättömyyden tunteita ja ahdistusta opettajan työtaakan suuruudesta (5). Omia opiskelun ja opetusharjoittelun aikaisia kokemuksia refleктоitiin pääasiassa paljon (9).

5.4 Työyhteisötaidot

Moniammatillisuus eli työskentely eri ammattiryhmien kanssa koettiin opettajaopiskelijoiden näkökulmasta vahvistavana kokemuksena (6, 8, 9 ja 11). Samoin uransa alussa olevat opettajat kokivat moniammatillisen yhteistyön osaamista lisääväksi (8). Sekä opiskelun aikana että työelämässä opettajien osaamista koettiin voitavan lisätä ammatillisia verkostoja kehittämällä ja hyödyntämällä (11). Yhteistyön tekeminen ja moniammatillinen vuorovaikutus laajensi opettajakoulutuksen hyötyjä ja toi uutta näkökulmaa opettajuuteen (9).

Vastavalmistuneilla opettajilla *jatkokoulutukseen osallistuminen* nousi tutkimuksissa esiin ajantasaisen ammattitaidon mahdollistajana (3, 4, 7, 8, 11 ja 12). Hoitoalan opettajat kokivat jatkokoulutukset tärkeinä, mutta kouluttautumiseen tarvittiin enemmän resursseja eikä tarpeelliseksi koetuille lisäkoulutuksille usein ollut riittävää mahdollisuutta ajankäytön ja opettajan työnkuvan laajuuden vuoksi (4, 7 ja 8). Opettajakoulutuksen tarjoamaa oppia hoitoalan opettamisesta ei pidetty riittävänä, vaan tämän lisäksi opettajat kokivat tarvitsevansa vahvaa lisäkoulutusta ja tukea täydentämään ammattitaitoaan uransa alkuvuosina (8). Jatkokoulutukset koettiin opettajien näkökulmasta tärkeiksi, koska tutkimusten mukaan hoitoalan opiskelijat odottivat opettajilta vahvaa teoriapohjaa ja hoitoalan laajaa ymmärrystä (4).

Kansainvälinen osaaminen lisäsi ammatillista osaamista ja omien taitojen syventämismahdollisuuksia (7 ja 11). Moniammatillisesta yhteistyöstä raportoitiin olevan hyötyä opettajakoulutuksen aikana opettajaopiskelijoiden ammatillisen pätevyyden, sosiaalisten taitojen ja myönteisen oppimiskäyttäytymisen lisääntymisenä. Opettajakouluttajat toivat esiin myös tarpeen kansainvälisyyden lisäämiselle opettajakoulutuksessa, koska globaalit rajat ylittyvät yhä useammin hoitoalalla liittyen hoitohenkilöstön työskentelyyn eri maissa. (7.)

Työelämäkontaktien kanssa verkostoituminen jo opettajakoulutuksen aikana nähtiin hyödyllisenä opettajan työn jatkon kannalta (3, 6, 7 ja 9). Työelämäsuhteiden luominen ja rakentaminen jo opettajakoulutuksen aikana koettiin opettajan työhön siirtymistä tukevana toimintana (3).

Ajantasainen kliinisen ammattitaidon ylläpitäminen opettajaksi siirtymisen jälkeen oli olennaista, jotta voitiin varmistaa realistisen ja tuoreen tiedon opettaminen opiskelijoille (2, 3, 4, 7, 9 ja 12). Opettajat olivat huolissaan ajantasaisen kliinisen osaamisen säilymisestä, eikä opettajakoulutuksen aikaisen opetuksen yksistään koettu riittävän tämän ylläpitämiseen (2). Opettajat kokivat olevansa kliinisen hoitotyön suhteen ammattitaitoisempia silloin, kun käytännön työelämäyhteys oli säilynyt opetustyön rinnalla (8). Opiskelijat eivät kokeneet saavansa opetusharjoittelussa ajantasaista kliinistä opetusta, jos opettaja oli kovin vieraantunut työelämästä (4). Tutkimusten mukaan valitettavan usein opiskelijat kokivat opettajan etäännyneen omasta jokapäiväisestä hoitotyön taidosta (3). Opettajat arvioivat oman kliinisen osaamisensa paremmaksi kuin opiskelijat, jotka toivoivat opettajilta syvällisempää kliinistä osaamista (4). Opettajat kaipasivat tukea kliinisen asiantuntemuksen säilymiseen, mutta tähän ei usein ollut riittäviä resursseja (7).

5.5 Sosiaaliset taidot

Myönteisten suhteiden luominen toisiin opiskelijoihin, opettajakouluttajaan ja mentor-ohjaajaan lisäsi opettajaopiskelijoiden keskinäistä yhteenkuuluvuutta sekä oppimisen tunnetta (1, 3 ja 10). Hyvä opettajakouluttaja-opettajaopiskelija-suhde loi luottamusta ja mielenkiintoa opetukseen sekä valittuun alaan, ja sisälsi luottamusta, ymmärrystä, välittämistä, vuorovaikutusta sekä selkeää opastusta (1). Myönteisen suhteen luominen mentor-ohjaajaan tuki identiteetin kehittymistä hiljalleen hoitajasta terveysalan opettajaksi (10). Hyvien suhteiden luominen mentor-ohjaajaan käytännön opetusharjoittelussa lisäsi myönteisiä kokemuksia harjoittelun hyödyistä (1).

Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen koettiin välttämättömänä opettajaopiskelijan ominaisuutena (1, 3 ja 6). Monenlaisten ihmisten kanssa myönteisen kanssakäymisen todettiin lisäävän kykyä opettaa, tukea, motivoida ja ohjata opiskelijoita sekä käyttää viestintätaitoja sujuvasti (6).

Myönteinen opettajakouluttajan ja mentorin *vallan käyttö* tuotiin esiin opettajaopiskelijoiden näkökulmasta opiskelua edistävänä tekijänä (1, 6 ja 12). Vaikka hyviä vuorovaikutussuhteita opettajaopiskelijan ja opettajakouluttajan välillä arvostettiin, liian ystäväystymisen koettiin vaarantavan opettajakouluttajan auktoriteetin ja oppimista edesauttavan vallan. Valtadynamiikkaan toivottiin kuuluvan keskinäistä kunnioitusta, nöyryyttä ja keskustelua. (1.) Ihannetapauksessa opettajakouluttajien ja mentorien todettiin johtavan poikkeuksellisen hyvällä esimerkillä (6).

Opettajakouluttajan avoin ja myönteinen *asenne* koettiin tärkeänä opettajakoulutuksen aikana (1 ja 6). Opettajakouluttajalta toivottiin kunnioittavaa ja välittävää asennetta opettajaopiskelijaa kohtaan, moraalista arviointikykyä sekä halua tehdä hyvää (6). Opettajien toimiminen myönteisenä roolimallina opettajaopiskelijoille sai opettajaopiskelijat tarkkailemaan opettajien esimerkillisen hyvää toimintaa ihmisten kohtaamisessa. Opettajaopiskelijat siirsivät roolimallinsa toiminnan omaksi käytännökseen saaden itselleen mallia kunnioittavasta asenteesta. (1.)

5.6 Käytännön harjoittelu

Opettajakoulutuksen aikainen *laadukas opetusharjoittelu* koettiin opettajaopiskelijoiden näkökulmasta erittäin merkitykselliseksi (5, 7, 9 ja 12). Laadukas opetusharjoittelu nähtiin merkittävänä opettajan ammattitaitoa edistävänä koulutuksen osa-alueena. Opetusharjoittelun aikana opettaminen koettiin nautinnolliseksi (12). Toisaalta opetusharjoittelun vaativuus aiheutti opettajaopiskelijoille väsymystä ja epävarmuutta osaamisesta (5 ja 12). Opetusharjoittelussa vaikeaksi koettuja asioita olivat muun muassa opetettavan aiheen rajaaminen, ajankäyttö, opettajan rooliin asettuminen ja jotkin opetuksen osa-alueet, kuten kurinpito ja monien asioiden muistaminen. Opetusharjoittelussa koettuja vaikeita tunteita olivat epäröinti opettajaksi haluamisesta, epävarmuuden ja riittämättömyyden tunteet sekä itseluottamuksen puute. (5.) Opetusharjoittelussa opettajaopiskelijat pohtivat työn itsenäisyyttä ja vaihtelevuutta (9).

5.7 Hyvinvointi

Vastavalmistuneen opettajan ja opettajaopiskelijan *identiteetin kehittyminen* ja ammatillinen kasvu koettiin ristiriitaisena, kun hoitajasta oltiin kasvamassa hoitoalan opettajaksi (2, 3, 5, 8, 9 ja 10). Tutkimuksissa esiin nousivat epäonnistumisen pelko, pelko oman opettajuuden rakentumisesta sekä epävarmuus siirryttäessä hoitoalan asiantuntijasta kokemattomaksi opettajanoviisiksi (9 ja 10). Toisaalta ammatti-identiteetin kehittymisestä oltiin innoissaan ja sitä pohdittiin paljon (9). Opettajakoulutuksen aikaisten vaikeiden tunteiden kohtaaminen ja käsittely, ja käsittelyn kautta voimaantuminen saivat aikaan opettajaopiskelijoiden identiteetin kasvua (5). Ammatti-identiteetin koettiin kehittyvän hiljalleen opettajaopintojen edetessä (10). Opettajaopiskelijan omien henkilökohtaisten kehityshaasteiden tunnistamisen, itsetuntemuksen lisääntymisen, vahvuuksiensa tunnistamisen koettiin edistävän opettajan identiteetin kehittymistä (5).

Omasta hyvinvoinnista huolehtiminen koettiin opettajakoulutuksen aikana ja vastavalmistuneena opettajana erittäin merkitykselliseksi (5, 7, 8, 9 ja 11). Vastavalmistuneiden opettajien työmäärän koettiin jatkuvasti lisääntyvän, mutta opetushenkilöstöä ei silti palkattu lisää, joka aiheutti työn kuormituksen kasvua (12). Korkean kuormittuneisuuden, jota esiintyi melko runsaasti, huomattiin vaikuttavan kielteisesti sekä opettajakouluttajiin että opettajaopiskelijoihin (5). Opettajakouluttajien oma jaksaminen nähtiin tärkeänä, mutta sen toteutuminen koettiin osin hankalana (8). Tutkimusten mukaan riittävä palautuminen sekä työn ja vapaa-ajan tasapaino olivat yhteydessä parempaan stressinsietokykyyn työssä, tyytyväisyyteen elämässä ja terveyteen (7).

Työskentelyn rajaaminen koettiin opettajaopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien näkökulmasta hankalana (5 ja 8). Opettajat olivat epävarmoja siitä, mitä heiltä työssään odotetaan. Työajan hallinta koettiin vaikeaksi. (8.)

6. POHDINTA

Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena oli selvittää, millaisia kokemuksia terveysalan opettajaopiskelijoilla ja vastavalmistuneilla opettajilla on opettajakoulutuksesta. Kirjallisuuskatsauksen tulosten perusteella voidaan todeta, että terveysalan opettajakoulutus opettajaopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien kokemana näyttöytyi hyvin monitahoisena ja laajana kokonaisuutena. Kirjallisuuskatsauksessa ilmeni useita erilaisia näkökulmia opettajakoulutuksen vahvuuksista sekä muutamia koulutusta heikentäviä osa-alueita.

Kirjallisuuskatsauksen tulokset osoittivat, että opettajaopiskelijat kokivat terveysalan opettajakoulutuksen osin ristiriitaisena. Laajalti tuotiin esiin melko yhdensuuntaisia ajatuksia siitä, mitkä osa-alueet koettiin olennaisiksi ja tärkeiksi terveysalan opettajakoulutuksen aikana. Samalla kirjallisuuskatsauksen tuloksista ilmeni, että näille tärkeille hyvän opetuksen tekijöille, ei aina eriyistä ollut riittävää mahdollisuutta opettajakoulutuksen aikana.

Tärkeiksi osa-alueiksi terveysalan opettajakoulutuksen aikana koettiin muun muassa kollegiaalinen vuorovaikutus, opettajaopiskelijaa ohjaavalta opettajakouluttajalta vahva tuen saaminen, harjoittelun mentorointi, palautteen saanti, itsereflektio, moniammatillisuus, jatkokoulutuksiin osallistuminen, kansainvälinen osaaminen, työelämäkontaktien kanssa verkostoituminen ja ajantasainen kliinisen ammattitaidon ylläpitäminen opettajaksi siirtymisen jälkeen. Esteitä hyvälle oppimiselle terveysalan opettajakoulutuksen aikana tuotiin esiin ajankäytön puutteen, kuormittuneisuuden, opettajan heikon kliinisen ammattitaidon, opettajan kielteisen asenteen, palautteen saamisen ja pyytämisen vaikeuden sekä vaatimusten ja resurssien epäsuhdan vuoksi.

Opettajuuteen kasvun koettiin olevan sekä voimaannuttavaa että raskasta, kun hoitotyön kliinisestä työstä tapahtui kasvu kohti opettajuutta. Osa opettajaopiskelijoista koki ohjauksen epäjohtamukaisuutta, jolloin opettajuuteen kasvu koettiin raskaaksi. Opettajakoulutus herätti opettajaopiskelijoissa vaikeita tunteita, joita työstettiin opettajakouluttajan ja mentorin kanssa. Positiivisten kokemusten ja hyvän mentoroinnin koettiin lisäävän itseluottamusta sekä vahvistavan kasvua omaan ammatillisuuteen ja menestykseen opinnoissa. Aiempien tutkimusten mukaan opettajakouluttajan on todettu olevan roolissa, jossa hän hoitoalan asiantuntijana pyrkii tukemaan opettajaopiskelijoita, ja saamaan heidät mahdollisimman tietoisiksi tulevan ammattinsa ja ammattitaitonsa sisällöstä sekä monimuotoisuudesta (Vallenius 2018).

Katsauksen tulosten mukaan ohjaajan kohtaamisen ja suhtautumisen myönteisesti oppijoihin oli todettu vähentävän jännitystä opetusharjoittelun aikana, ja tällä koettiin olleen oppimista tehostava vaikutus. Opettajaopiskelijat arvostivat ammattitaitosta opettajakouluttajaa sekä mentoria, jolla oli kyky ohjata ja opettaa uusin sekä monipuolisin opetuskeinoin. Ruskomaa (2019) tuo esiin katsauksen tuloksia vastaavia ajatuksia taitavan mentorin merkityksestä opettajakoulutuksen aikana. Vallenius (2018) kuvasi tutkimuksessaan mentorointia valmentavana opettamisena. Valmentava opettaminen kuvattiin ”sparraamisena” ja vahvana tukemisena läpi koulutuksen. Valmentava opettaminen liitettiin opettajuuteen kasvuun. Kasvu sisälsi kannustamisen lisäksi opiskelijoiden haastamista, jota verrattiin tavallaan urheiluun, jossa valmennettava saavuttaa huippusuorituksensa valmennuksen opeilla. (Vallenius 2018.)

Kastarisen ja Rokkilan (2007) mukaan opettajakouluttajien ottaessa opettajaopiskelijat mukaan opetuksen suunnitteluun, opettamiseen ja arviointiin, opettajaopiskelijoille luotiin uskoa, tukea ja kannustusta kehittyä opinnoissa. Tämä mahdollisti oppimisen syventymisen. Palautteen saanti vertaisilta, opettajakouluttajilta ja mentoreilta lisäsi oppimisharjoittelujen mielekkyyttä. Tiedon ja taidon koettiin integroituvan innovatiiviseen opetukseen, kun opetussisältöjen ymmärtäminen tapahtui tarpeeksi syvällisesti. Katsauksen tulokset vahvistivat samankaltaisuudellaan aiempia tutkimuksia ammatillisen opettajakoulutuksen vahvuuksista.

Opettajaopiskelijoiden näkökulman opettajuuteen koettiin kirjallisuuskatsauksen perusteella laajentuvan toimivan moniammatillisen yhteistyön myötä. Moniammatillisuus koettiin voimaannuttavana opetusharjoittelun aikana. Kastarinen ja Rokkila (2007) tuovat esiin, että opetuslalla on aiemmin eletty yksilöllisen työskentelyn maailmassa ja nykytutkimukset antavat ymmärtää, että moniammatillisuutta on tärkeä tuoda osaksi opetusarkea. Yli ammattirajojen ulottuvan yhteistyön on koettu lisäävän merkittävästi ammatillisuuden kehittymistä kohti hoitoalan opettajuutta. Moniammatillisuuden myötä työhyvinvoinnin on koettu parantuvan. Tiilikkala (2004) kuvasi tutkimuksessaan edellä mainittuja kokemuksia kollegiaalisuuden tärkeydestä: opettajat kokivat ryhmäytymisen ja yhteisöllisyyden voimavarana ammatillisuuden kasvussa. Kastarisen ja Rokkilan (2007) mukaan erilaiset toimintakulttuurit sekä yhteistyöverkostot lisäsivät opettajuuden kehittymistä. Kasvun asiantuntijuuteen koettiin olevan kehitysprosessi, jossa ammatillainen heijastaa osaamistaan suhteessa omaan työorganisaatioon sekä yhteistyöverkostoihin.

Opettajien akatemia on määritelty erinomaisen opettajuuden kriteeristön. Akatemian mukaan erinomaiseen opettajuuteen kuuluvat oman opetus- ja ohjausosaamisen jatkuva kehittäminen,

opiskelijoiden oppimista ja osaamista edistävät opetus- ja ohjauskäytännöt, taito kehittää ja käyttää oppimateriaalia sekä yhteisölliseen opetuksen kehittämistyöhön osallistuminen. Asetettujen kriteereiden tarkoitus ei kuitenkaan ole hakea vain yhtä tietä hyväksi opettajaksi tai yhtä hyvän opettajuuden mallia. Hyvää opettajuutta tarkastellaan ja arvioidaan Opettajien akatemian näkökulmasta kokonaisuutena, joka mahdollistaa monenlaisia osaamisprofiileja. (helsinki.fi.)

Kirjallisuuskatsauksemme tuloksista selviää, että Opettajien akatemian näkemyksen tavoin jatkokoulutusten ja oman opettajuuden kehittämisen merkitys uraansa aloitteleville opettajille on kiistaton. Katsauksen tulosten perusteella opettajakoulutuksen ei koettu riittävän opettajan ammattitaidon saavuttamiseksi, vaan jatkuvien lisäkoulutusten ja hyvän mentoroinnin tarve vastavalmistuneelle opettajalle oli selkeä.

6.1 Kirjallisuuskatsauksen luotettavuuden pohdinta

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen perusvaatimukset ovat Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan ne, että tutkijoilla on riittävästi aikaa tehdä tutkimuksensa ja tutkijan tulee antaa lukijoille riittävästi tietoa aineiston kokoamisesta ja analysoinnista. Luotettavuuden arviointi kohdistettiin muun muassa tutkimusaineiston keruuseen vertaisarvioituista alkuperäistutkimuksista, aineiston analysointiin sekä tutkimustulosten perusteelliseen raportointiin. Tässä kirjallisuuskatsauksessa raportoitiin eri suoristusvaiheet seikkaperäisesti ja kuvioin sekä taulukoin havainnollistaen. (LibGuides 2022.)

Kirjallisuuskatsauksemme laadun ja luotettavuuden arvioinnissa käytettiin Joanna-Briggs instituutin (JBI) järjestelmällistä katsausta varten luotuja arviointikriteereitä. Arviointi perustui 11 arviointikriteeriin, joihin vastattiin joko kyllä, ei, epäselvä ja ei sovellettavissa. Jokaisesta kyllä-vastauksesta katsaus sai yhden pisteen. Kirjallisuuskatsauksemme sai luotettavuuden arvioinniksi 8/11.

Ensimmäinen luotettavuuden arvioinnin kriteeri liittyi katsauksen tutkimuskysymykseen. Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan katsaukselle laadittava tutkimuskysymys on erittäin keskeinen tekijä järjestelmällisen katsauksen laadintaprosessissa. Tarkasti ilmaistun kysymyksen avulla voidaan rajata katsauksen laajuutta ja laatia sopiva hakustrategia sekä tunnistaa asiaankuuluva tutkimusnäyttö. Katsauksemme tutkimuskysymys laajeni alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen relevanttien tutkimusten vähyyden vuoksi. Tutkimuskysymyksemme käsitteli alun perin terveystieteen opettajaopiskelijoiden kokemuksia opettajakoulutuksesta, mutta laajeni huomioimaan myös

vastavalmistuneiden opettajien kokemukset. Katsauksemme tutkimuskysymys on ilmaistu selkeästi lisäten tutkimuksen luotettavuutta.

Luotettavuutta arvioivien kriteerien mukaan järjestelmällisten katsausten sisäänottokriteereiden tulee olla selkeästi kuvattu, ja niiden tulisi sopia yhteen tutkimuskysymysten kanssa (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018). Kuvasimme sisäänotto- ja poissulkukriteerit kuviona (kuvio 1) sekä katsauksen tekstissä. Kaikkien olennaisten PICO-asetelman osa-alueiden tulee olla JBI- arviointikriteerien mukaan selvästi ja täsmällisesti määriteltyinä. Lisäksi katsaukseen hyväksytyjen tutkimusten tulee selvästi vastata määriteltyjä kriteerejä. (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018). Katsauksessamme luotettavuutta mahdollisesti heikentää osittainen sisäänottokriteerien ja tietokantarajausten päällekkäisyys, johon pyrimme kuitenkin tekemään luotettavuuden kannalta tarvittavat korjaukset katsausta tehdessämme.

Hakustrategian järjestelmällisyyttä katsauksessa tarkastellessa, todetaan katsauksessa oltavan kuvaus näytön löytämiseksi käytetystä hakustrategiasta (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018). Katsauksemme hakustrategiassa esitettiin tutkimuskysymystä vastaavat PICO-asetelman mukaiset tiedonhaussa käytetyt käsitteet, joka lisää katsauksen luotettavuutta. Katsauksemme luotettavuutta hakustrategian osalta voitaneen pohtia kuitenkin sen vuoksi, koska valtaosa katsauksen lähteistä löytyi lopulta käsihaun avulla. Hakustrategian avulla löydettyjä, tutkimuskysymykseen vastaavia tutkimuksia oli saatavilla erittäin niukasti. Hakustrategia sinällään oli kuitenkin PICO:n käsitteiden mukainen.

Käytettyjen tiedonlähteiden riittävyden luotettavuutta arvioitaessa todetaan katsauksessamme käytetyn useita elektronisia tietokantoja (CINAHL, Finna ja Medic). Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan kattavan tiedonhaun ja tiedonlähteiden avulla pyritään tunnistamaan kaikki saatavilla oleva näyttö ja vähentämään julkaisuharhaa. Lisäksi katsauksessamme pyrittiin hyödyntämään myös muita luotettavia lähteitä. Tiedonlähteiden etsimiseen käytettiin paljon aikaa, koska sopivia, tutkimuskysymykseen vastaavia tutkimuksia oli hankalasti löydettävissä. Tiedonhaun laajuuden ja tiedonhakuun käytetyn runsaan ajan voitaneen todeta lisäävän katsauksen luotettavuutta. Olennaisen tiedon hakemiseen käytettiin tietokantahakujen lisäksi kirjallisuutta sekä internetsivustoja.

Järjestelmällisessä katsauksessa tulee olla selvästi ilmaistuna, miten siihen valittujen tutkimusten menetelmällinen laatu on kriittisesti arvioitu (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018). Katsauksessamme käytettiin laadun arvioinnin menetelmänä pääasiassa JBI-arviointikriteereitä koskien laadullisia tutkimuksia. Määrällinen tutkimus arvioitiin sille asetettujen kriteerien mukaan. Katsauksessa oli

osoitettu lähteenä internet-sivusto, jossa laadun arvioinnin kriteerit on esitetty yksityiskohtaisesti. Kunkin katsauksessa aineistona käytetyn tutkimuksen laadun arviointi on näkyvissä taulukossa, jossa tutkimukset on esitetty (liite 1).

Kuudentena arviointikohteena oli tutkimusten kriittinen laadun arviointi kahden arvioijan toimesta. Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan järjestelmälliseen katsaukseen mukaan otettujen tutkimusten kriittinen arviointi tulee olla kahden arvioijan tekemä. Itsenäisesti ja toisista erillään tehdyn arvioinnin avulla voidaan vähentää harhaa ja järjestelmällisiä virheitä. Katsauksemme laadun arviointi toteutettiin kahden arvioijan suorittamana, ja lopuksi luotiin yhteinen näkemys kunkin tutkimuksen laadun arvioinnista. Tämän todettiin lisänneen katsauksen luotettavuutta.

Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan järjestelmällisen katsauksen uuttamisvaiheessa katsaukseen valituista tutkimuksista poimitaan tutkimuskysymyksen kannalta keskeisiä tuloksia ja muita tutkimusta koskevia tietoja. Luotettavin uuttamisvaihe toteutuu kahden arvioijan toteuttaessa sen ensin itsenäisesti ja lopuksi yhdistäen, jota käytettiin katsauksemme teossa. Tämä lisää katsauksemme luotettavuutta tulosten osalta.

Järjestelmällisen katsauksen keskeinen ominaisuus on tutkimustulosten yhdistäminen (synteesi), jota arvioidaan JBI-arvioinnin mukaisesti kahdeksantena arvioitavana kriteerinä. Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan synteesin tulee olla tarkoituksenmukainen tutkimuskysymyksen, katsauksen tyyppin sekä tutkimustulosten osalta. Menetelmänä katsauksen synteesissä käytettiin laadullista sisällönanalyysia, jonka vaiheet on esitetty tarkasti katsauksen tekstiosuudessa. Laadullisen sisällönanalyysin koettiin tuottavan luotettavan synteesin tutkimustuloksista.

Arvioitaessa julkaisuharhan todennäköisyyttä katsauksessamme jouduttiin toteamaan, että julkaisuharhan arviointi ei ole suoraan sovellettavissa laadullisten tutkimusten järjestelmällisissä katsauksissa. Katsauksessamme käytettiin aineistona pääasiassa kvalitatiivisia tutkimuksia. Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan katsauksissa julkaisuharhan esiintyvyyttä ja sen mahdollista vaikutusta katsauksen tuloksiin voidaan arvioida tilastollisia testejä, kuten Eggerin testiä (Egger's test) tai Funnel plot -kuvaajaa, hyödyntämällä, mikäli katsauksessa on käytetty kvantitatiivisia tutkimuksia. Kattavan hakustrategian tekeminen on katsauksen tekijöiden paras keino vähentää julkaisuharhan vaikutusta katsauksen tuloksiin (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018). Julkaisuharhan arvioinnin osalta katsauksemme luotettavuuden arviointi heikentyy.

Hoitotyön tutkimussäätiön (2018) mukaan järjestelmällisessä katsauksessa tulisi esittää myös tulosten pohjalta suosituksia kliiniseen ja hallinnolliseen päätöksentekoon, jota arvioidaan JBI-kriteerien mukaisesti järjestelmällisten katsausten laadun arvioinnissa. Katsauksemme käsitteli opettajaopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien kokemuksia terveysalan opettajakoulutuksesta, eikä sinällään sisältänyt suosituksia. Toki katsauksen tulosten perusteella on nähtävissä terveysalan opettajakoulutuksen hyviksi havaitut osa-alueet sekä ne seikat, jotka estävät hyvän opettajakoulutuksen toteutumisen. Näiden pohjalta on mahdollista kehittää kliinistä ja hallinnollista päätöksentekoa, muun muassa resursseja lisäämällä, jolloin katsaus on sinällään käyttökelpoinen suositusten laatimiseksi.

Jatkotutkimusehdotusten linjassa oloa tulosten kanssa, arvioidaan katsauksen laadun arvioinnin yhteydessä (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018). Katsauksemme johtopäätösosiossa ehdotettiin tutkimustulosten perusteella jatkotutkimusideaksi, miten terveysalan opettajakoulutuksen hyviksi todetut osa-alueet saisi esteittä otettua täysipainoisesti käytäntöön. Jos aihealueeseen liittyvää tutkimusnäyttöä on niukasti, vaikutuksen arvioinnit epätarkkoja tai otoskoot ovat pieniä, voi olla tarpeen vahvistaa tutkimustuloksia toteuttamalla samantyyppistä tutkimusta (Hoitotyön tutkimussäätiö 2018).

Katsauksemme luotettavuutta lisäsi aiempien tutkimusten samansuuntaiset tulokset. Valleniuksen (2018) mukaan aiempien tutkimustulosten vastaavuus lisää tutkimuksen luotettavuutta. Kirjallisuuskatsauksemme tulosten todettiin vastaavan monelta osin aiempia tutkimustuloksia. Tutkimusten määrän ollessa katsauksessa melko pieni, on kuitenkin hyvä muistaa sopiva kriittisyys tutkimustuloksia tarkasteltaessa.

6.2 Kirjallisuuskatsauksen eettisyys

Tutkimuksen etiikassa kyse laajoista toimintatavoista, joita tutkijan tulee noudattaa tuottaakseen kestävää tietoa ja kohdellakseen tutkimiansa ihmisiä hyvin. Tutkimusetiikkaan sisältyvät määritelmät ja suositukset ohjaavat tutkijaa tutkimuksellisissa valinnoissa. Tutkimusetiikka on osa hyvää tieteellistä käytäntöä. Systemaattisen kirjallisuuskatsaukset eettiset kysymykset liittyvät tutkimuksen kaikkiin vaiheisiin aina aihevalinnasta tutkimustulosten julkaisuun ja aineistojen arkistointiin saakka. Yleisten eettisten periaatteiden mukaisesti tutkimuksessa tulee kunnioittaa tutkittavien ihmisarvoa, yksityisyyttä, itsemääräämisoikeutta sekä muita oikeuksia. (Mustajoki & Kohonen 2021.) Katsauksemme perustui valmiisiin tutkimuksiin, joten osuutemme katsauksen tekijöinä ei

kohdistunut tutkimusten sisältämiin eettisiin valintoihin, emmekä täten olleet niihin vaikuttamassa. Laadunarviointi katsauksessa käytetyistä tutkimuksista kuitenkin osoitti eettisten periaatteiden toteutumisen.

Hyvä tieteellinen käytäntö- ohjeistuksen mukaan tutkimuseetiikalla tarkoitetaan yksinkertaisesti tieteellistä rehellisyyttä, ja sitä on noudatettava kaikilla tieteenaloilla (vastuullinentiede.fi). Katsauksessamme pyrittiin parhaan mahdollisen osaamisemme puitteissa noudattamaan kirjallisuuskatsauksessamme Suomen Akatemian tutkimuseettisiä ohjeita (2008), joiden mukaan muun muassa tulee noudattaa rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimuksen arvioinnissa (Tuomi 2009).

Tässä kirjallisuuskatsauksessa toteutettiin eettistä pohdintaa läpi tutkimustyön. Työn jatkuvalla, vaiheittaisella eettisellä pohdinnalla tuettiin luotettavuuden arviointia. Katsausta tehdessä noudatettiin tutkimukselle annettuja ohjeita ja viitekehyksiä sekä kunnioitettiin aiempaa tutkimustyötä arvioivalla työotteella oman tutkimuksen tulosten saavuttamiseksi. Katsauksen linjauksen ja valinnat hyväksyttiin kirjallisuuskatsausta ohjaavalla opettajalla, varmistaaksemme eettisen työskentelymme.

6.3 Johtopäätökset

Kirjallisuuskatsauksessamme todettiin, että terveysalan opettajakoulutus opettajaopiskelijan ja vastavalmistuneen opettajan kokemana sisälsi useita eri osa-alueita, joista tärkeimpinä nousivat esiin hoitoalan opettaminen, opetuksen eri osa-alueiden hallinta, palaute ja tuki, työyhteisötaidot, sosiaaliset taidot, käytännön harjoittelu ja hyvinvointi.

Johtopäätöksinä todettakoon, että:

-Terveysalan opettajakoulutus opettajaopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien kokemana näyttäytyi hyvin monitahoisena ja laajana kokonaisuutena.

-Terveysalan opettajakoulutuksessa oli paljon vahvuuksia sekä joitain opettajakoulutusta heikentäviä osa-alueita.

-Tärkeimmiksi vahvuuksiksi ilmenivät hyvä mentorointi, opettajakouluttajan myönteinen asenne, opetusharjoittelut, opettajakouluttajan kliinisen ammattitaidon ylläpitäminen sekä palautteen saaminen, antaminen ja itsereflektio.

-Merkittävimmit heikkouksiksi opettajakoulutuksen aikana todettiin resurssien vähyys, kuormittuneisuus, vaikeasti käsiteltävät tunteet ja työn vaativuus.

-Opettajaopiskelijat kokivat terveysalan opettajakoulutuksen osin ristiriitaisena, koska hyvän opetuksen perustekijöille ja elementeille, ei aina eri syistä ollut riittävää mahdollisuutta opettajakoulutuksen aikana.

6.4 Jatkotutkimusaiheet

Kirjallisuuskatsauksessamme käsiteltiin terveysalan opettajakoulutusta opettajaopiskelijan ja vastavalmistuneen opettajan kokemana. Tuloksissa ilmeni monenlaisia osa-alueita, jotka opettajakoulutuksen aikana koettiin koulutuksen merkityksellisiksi tekijöiksi ja vahvuuksiksi. Tuloksista ilmeni lisäksi joitain tekijöitä, jotka estivät terveysalan opettajakoulutuksen toteutumisen mahdollisimman hyvin. Jatkotutkimusaiheena voisi tutkia miten terveysalan opettajakoulutuksen hyviksi todetut osa-alueet saisi esteittä otettua täysipainoisesti käytäntöön.

LÄHTEET

Autio, R. (2018). Terveystieteiden opettajaopiskelijoiden tieto- ja viestintätekkinen osaaminen opintojen alkuvaiheessa. Itä-Suomen Yliopisto. Pro-gradu.

FINLEX (2015). Ammattikorkeakoululaki 14§ (20.3.2015/325). Haettu 6.2.2023 osoitteesta <https://www.finlex.fi/laki/ajantasa/2014/20140932>

FINLEX (2022). Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta (1281/2022). Haettu 16.2.2023 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20221281>

Helsingin Yliopisto (2022). Millaista on erinomainen opettajuus. Haettu 2.1.2023 osoitteesta <https://www.helsinki.fi/fi/hakeminen-ja-opetus/opetus/palkittuja-opettajia/millaista-erinomaisen-opettajuus>

JBI (2012). Checklist for text and opinion. Haettu 16.2.2023 osoitteesta <https://jbi.global>

Jokinen, H., Taajamo, M. & Välijärvi, J. (toim.) (2014). Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä ja muutoksessa – huomisen haasteita. Kirjoittajat ja Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylä. Haettu 21.2.2023 osoitteesta <https://ktl.jyu.fi/vanhat/julkaisut/julkaisuluettelo/julkaisut/2014/D114.pdf>

Jyväskylän Yliopisto (2023). Terveystieteiden kandidaatti- ja maisteriohjelma, terveystieteiden kandidaatti ja maisteri (3v + 2v), syksy 2023. Haettu 6.2.2023 osoitteesta <https://www.jyu.fi/fi/hakijalle/koulutustarjonta/terveystieteiden-kandidaatti-ja-maisteriohjelma-terveystieteiden-kandidaatti-ja-maisteri-3-v-2-v-syksy-2023>

Kallinen, T. & Kinnunen, T. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) (2021). Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Haettu 16.2.2023 osoitteesta <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/kvaliohjeet/#Viittausohje>

Kallinen, T. & Kinnunen, T. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) (2021). Tutkimusetiikka ihmistieteissä. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Haettu 8.10.2022 osoitteesta <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/tutkimusetiikka-ihmistieteissa/>

Kastarinen, M. & Rokkila, J. (2007). Opettajan ammattitaidon kysymyksiä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu. Kehittämishankeraportti.

Laiho, A. & Ruoholinna, T. (toim.) (2011). Kansanvalistajien paluu? Terveysalan ammattien, koulutuksen historian, nykyisyyden ja tulevaisuuden perspektiivit. Terveysalan ammatit ja koulutus. Helsinki. Haettu 21.2.2023 osoitteesta [file:///C:/Users/justu/Downloads/87321-Artikkelin%20teksti%20\(sis%C3%A4lt%C3%A4en%20taulukot,%20kuviot%20ym.\)-134015-1-10-20191112.pdf](file:///C:/Users/justu/Downloads/87321-Artikkelin%20teksti%20(sis%C3%A4lt%C3%A4en%20taulukot,%20kuviot%20ym.)-134015-1-10-20191112.pdf)

LibGuides. (2022). Tutkimus- ja kehittämistyön luotettavuus. Haettu 21.2.2023 osoitteesta <https://libguides.diak.fi/c.php?g=670543&p=4760642>

Luukkainen, O. (2004). Opettajuus – Ajassa elämistä vai suunnan näyttämistä? Tampereen Yliopisto. Väitöskirja.

Mikkola, A. & Välijärvi, J. (2014). Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä ja muutoksessa: huomisen haasteita. Jyväskylän yliopisto.

Mustajoki, H. & Kohonen, I. (2021). Mikä ihmeen tutkimusetiikka? Haettu 10.2.2021 osoitteesta <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimuksen-suunnittelu/mika-ihmeen-tutkimusetiikka>

Nevgi, A. & Lindblom-Ylänne, S. (2005). Mihin yliopistopedagogiikkaa tarvitaan? Teoksessa: Raivola, R. (toim.) Uudenlaisia maistereita. Kasvatusalan koulutuksen kehittämislinjoja. Jyväskylä, 73–85

Opetusalan Ammattijärjestö (2020). Opettajan arvot ja eettiset periaatteet. Haettu 27.12.2022 osoitteesta <https://www.oaj.fi/arjessa/opetustyon-eettiset-periaatteet/opettajan-arvot-ja-eettiset-periaatteet/>

Opetushallitus (2022). Ammatillinen opettajakoulutus. Haettu 10.12.2022 osoitteesta <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ammattilliset-opettajakorkeakoulut/ammattillinen-opettajankoulutus/>

Opetushallitus (2022). Terveystieteet, kandidaatti ja maisteri. Haettu 13.1.23 osoitteesta <https://opintopolku.fi/konfo/fi/koulutus/1.2.246.562.13.00000000000000001592?koulutustyyppi=kandi&order=desc&size=20&sort=score>

Ruskomaa, V. (2019). Mentorointi korkeakouluopiskelijoiden työllistyvyyden tukena. Tapaustutkimus Turun yliopiston mentorointiohjelmasta. Itä-Suomen Yliopisto. Kasvatustieteet.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka A. (2006). Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Haettu 8.10.22 osoitteesta https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_3.html

Salminen, A. (2011). Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteen sovelluksiin. Vaasan Yliopisto. Opetusjulkaisu 62. Julkisojohtaminen 4.

Suomen JBI-yhteistyökeskus. Haettu 11.2.2023 osoitteesta <https://www.hotus.fi/jbi-cc/>

Tampereen Yliopisto (2023). Terveystieteet. Haettu 6.2.2023 osoitteesta <https://www.tuni.fi/fi/tutustu-meihin/terveystieteet>

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos (2022). Keskeisiä käsitteitä. Haettu 6.2.2023 osoitteesta <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita>

Tiilikkala, L. (2004). Mestarista tuutoriksi. Suomalaisen ammatillisuuden opettajuuden muutos ja jatkuvuus. Jyväskylän Yliopisto. Kasvatuspsykologian sosiaalitutkimus.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Uusitalo H. (1999). Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan. Juva: WSOY.

Vallenius, P. (2018). Terveysalan opettajien näkemyksiä valmentavasta opettamisesta ammattikorkeakoulussa. Tampereen Yliopisto. Pro-gradu.

Valtaoja, E. (2008). Missä tieteestä on kysymys? Haettu 10.12.2022 osoitteesta <https://www.kantti.net/humanisminillat/professori-esko-valtaoja-mista-tieteessa-kysymys>

KIRJALLISUUSKATSAUKSESSA KÄYTETYT LÄHTEET

1. Chan Chy, Z. & Tong Wai, C. & Hendersson, S. (2016). Power dynamics in the student-teacher relationship in clinical settings. Haettu 10.12.2022 osoitteesta <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S026069171630291X>
2. Boyd P. (2010). Academic induction for professional educators: supporting the workplace learning of newly appointed lecturers in teacher and nurse education. *International Journal for Academic Development* 15(2), 155–165
3. Jetha F., Boschma G. & Clauson M. (2016). Professional development needs of novice nursing clinical teachers: a rapid evidence assessment. *International Journal of Nursing Education scholarship* 13(1), 1–10
4. Kettunen E., Kääriäinen M., Lukkarinen H. & Salminen L. (2013). Hoitotyön opettajien kliininen osaaminen hoitotyön opiskelijoiden arvioimana. *HOITOTIEDE* 25(1), 24–35
5. Koivula M. & Keski-Saari, H. (2017). Terveystieteiden opettajaopiskelijoiden kokemukset opetusharjoittelusta. *HOITOTIEDE* 29 (4), 276–287
6. Kuivila H-M., Mikkonen K., Sjögren T., Koivula M., Koskimäki M., Männistö M., Lukkarila P. & Kääriäinen M. (2020). Health science student teachers' perceptions of teacher competence. *Nurse Education Today* 84,104210
7. Mikkonen, K., Koskinen, M., Koskinen, C., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sjögren, T., Salminen, L., Sormunen, M., Saaranen, T., Kuivila, H-M. & Kääriäinen, M. (2019). Qualitative study of social and healthcare educators' perceptions of their competence in education. *HEALTH & SOCIAL CARE IN THE COMMUNITY* 27(6): 1555-1563
8. Nokelainen, A., Kuivanen, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sjögren, T., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Koskinen, C., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L. & Koivula, M. (2019). Täydennyskoulutustarpeet ja täydennyskoulutuksen merkitys uransa alussa olevien sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ammattikorkeakouluopettajien osaamiselle. *HOITOTIEDE* 31(4): 231-245
9. Saikkonen, S. (2016). Hoitotyön opettajan työ opettajaopiskelijoiden kokemana opetusharjoittelun aikana. *ProGradu, Tampereen Yliopisto*, (s.20-25)
10. Schoening A. (2013). From bedside to classroom: the nurse educator transition model. *Nursing Education Perspectives* 34(3), 167–172
11. Tikanoja, M. & Koivula, M. (2020). Opettajaopiskelijoiden kokemuksia opettajien osaamisvaatimuksista terveysalalla. *HOITOTIEDE* 32(4): 262-274
12. Waters, L. & Lo, K. & Maloney, S. (2018). What impact do students have on clinical educators and the way they practise? 611-631

LIITTEET					
LIITE 1, Tutkimustaulukko					
Tekijä	Vuosi, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Aineisto ja tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset	JBI
Chan Chy, Z., Tong Wai, C. & Hendersson, S. (1)	2016 Kiina	Tarkoitus selvittää opiskelijoiden käsitystä opettaja-opiskelijasuhteesta kliinisen harjoittelun aikana.	Kuvaava kvalitatiivinen tutkimus, ryhmähaastattelu	Kvalitatiivisista tiedoista ilmenevät kolme ydintemaa olivat: (1) vallan merkitykset - potilaille haitan välttäminen; (2) haluttu tehodynamiikka - mestari vs. oppipoika; ja (3) kliinisen oppimiskokemuksen parantaminen.	8/10
Boyd P. (2)	2010 USA	Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää hoitotyön opettajiksi opiskelevien sairaanhoitajien ja kouluopettajien työssä oppimista ja identiteetin rakentumista heidän neljän ensimmäisen opettajaksi opiskeluvuotensa aikana. Tutkimuksen tavoitteena on antaa tietoa näiden henkilöstöryhmien akateemiseen perehdyttämiseen liittyvistä käytännöistä sekä niiden vahvuuksista.	Aineisto koostui puolistrukturoitujen haastattelujen pöytäkirjoista. Tutkimukseen haastateltiin yhdeksää opettajankoulutuksen ja yhdeksää hoitoalan vastavalmistunutta opettajaa. Lisäksi haastateltiin kuutta osastonhoitajaa. Osana aineistoa käytettiin 10 valittua institutionaalista asiakirjaa, jotka liittyvät uusien opettajien rekrytointiin ja	Vastavalmistuneet hoitotyön opettajat kokivat siirtymisen korkeakouluopetukseen haastavana ja hämmentävänä, johtuen epätietoisuudesta millainen luennoitsijan pitäisi olla. Heillä oli taipumus pitää kiinni nykyisestä identiteetistään sairaanhoitajana sen sijaan, että omaksuisi uuden identiteetin akateemikkona. Tutkimuksessa pohditaan, mitä mahdollisuuksia näiden vastavalmistuneiden opettajien akateemiseen perehdyttämiseen on.	9/9

			akateemiseen perehdyttämiseen. Aineisto analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä.		
Jetha F., Boschma G. & Clauson M. (3)	2016 Kolumbia	Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella tieteellistä kirjallisuutta liittyen hoitoalan opettajaopiskelijoihin, jotta voitaisiin kartoittaa aloittelevien kliinisten opettajien ammatillisen kehittymisen tarpeita sekä tukistrategioita, joilla voidaan tukea kokeneiden sairaanhoitajien siirtymistä opetusharjoitteluun.	Tutkimusmenetelmänä käytettiin Rapid Evidence Assessment (REA) menetelmää. Mukana REA:ssa oli 29 tieteellistä tutkimusta.	Tutkimuksen avulla löydettiin hyödyllisiä strategioita, joilla voidaan lisätä aloittelevien opettajien osaamista ja itseluottamusta. REA-havaintojen perusteella tutkijat totesivat, että opettajien onnistunut siirtyminen riippuu heidän panostuksestaan opetustaitojen kehittämiseen. Myös opettajien, akateemisten hallintoviranomaisten ja käytännön yhteistyökumppaneiden yhteinen vastuu keskittyä tukistrategioihin, jotka liittyvät sosiaalistumiseen, jatkuvaan ammattilliseen kehitykseen, itsereflektioon ja itseluottamukseen, oli erittäin merkityksellinen.	8/9
Kettunen E., Kääriäinen M., Lukkarinen H. & Salminen L. (4)	2013 Suomi	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla hoito- työn opettajien kliinistä osaamista hoitotyön opiskelijoiden arvioimana.	Aineisto kerättiin kyselylomakkeella vuosina 2010-2011 hoitotyön opiskelijoilta (n = 200) yh- deksästä suomenkielisestä ammattikorkeakou- lusta eri puolelta Suomea. Aineisto analysoitiin kuvailevin tilastomenetelmin ja avoimien vastausten osalta sisällön ana- lyysiä käyttäen.	Opiskelijat arvioivat hoitotyön opettajien kliinisen osaamisen hyväksi kriittisesti sairaan potilaan akuuttihoitotyössä, potilaan perus- ja kokonaishoitoon liittyvässä hoitotyössä ja lääkehoidossa. Tyydyttävää hoitotyön opettajien osaaminen oli psykososiaaliseen turvallisuuteen sekä mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyvässä hoitotyössä. Opiskelijat odottivat hoitotyön opettajilta käytännön hoitotyön osaamista, oman	7/8

				alueen asiantuntijuutta, laaja-alaista hoitotyön hallintaa ja osaamisen ajantasaisuutta. Opiskelijoiden mukaan hoitotyön opettajat voisivat ylläpitää ja kehittää kliinistä osaamistaan ylläpitämällä teoretietoa ja työelämäyhteyksiä.	
Koivula M. & Keski-Saari, H. (5)	2017 Suomi	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata terveystieteiden opettajaopiskelijoiden kokemuksia opetusharjoittelusta.	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi	Tulokset osoittivat, että kokemukset ovat pääosin myönteisiä harjoiteluista, mutta myös vaikeita tunteita, kuten riittämättömyyttä ja alan valinnan epärointiä esiintyi.	8/10
Kuivila H-M., Mikkonen K., Sjögren T., Koivula M., Koskimäki M., Männistö M., Lukkarila P. & Kääriäinen M.(6)	2020 Suomi	Tämän tutkimuksen tavoitteena oli kuvata opettajaopiskelijoiden käsityksiä pätevydestä, jota tarvitaan työskennellessä terveysalan opettajana. Tutkimuksen tavoitteena oli saada uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää hoitotieteen opettajankoulutusohjelmien kehittämisessä.	Toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Aineisto kerättiin 23:lta suomalaiselta maisteriopiskelijalta, jotka suorittivat maisterikoulutusta hoitotieteessä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.	Opettajaopiskelijat tunnistivat kahdeksan opettajan kompetenssin pääluokkaa: johtaminen, näyttöön perustuvien käytäntöjen osaaminen, teoreettinen osaaminen, eettinen osaaminen, pedagoginen osaaminen, yhteistyöosaaminen, kansainvälisyysosaaminen ja jatkuva ammatillinen kehittyminen.	9/9
Mikkonen, K., Koskinen, M., Koskinen, C., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O.,	2019 Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on kuvata sosiaali- ja terveysalan opettajakouluttajien käsityksiä osaamisestaan opiskelijoiden kouluttamisessa.	Tutkimus oli laadullinen tutkimus, joka perustui opettajakouluttajien haastatteluihin ja joka pohjautui kriittiseen realismiin. Neljäkymmentäkahdeksan osallistujaa rekrytoitiin	Opettajakouluttajien osaaminen koettiin monitahoiseksi kokonaisuudeksi, johon kuului osaaminen kasvattajana toimimisessa, etiikassa ja pedagogiikassa, johtamisessa ja organisoinnissa, innovoinnissa ja kehittämisessä, kulttuuristen	9/10

Sjögren, T., Salminen, L., Sormunen, M., Saaranen, T., Kuivila, H-M. & Kääriäinen, M. (7)			seitsemästä ammattikorkeakoulusta ja yliopistosta sekä kahdesta ammattillisesta oppilaitoksesta Suomessa.	tekijöiden moninaisuudessa sekä yhteistyössä ja jatkuvassa ammattillisessa kehittämisessä.	
Nokelainen, A., Kuivanen, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M- L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sjögren, T., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Koskinen, C., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L. & Koivula, M. (8)	2019 Suomi	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata uransa alussa ole- vien sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien täydennyskoulutustarpeita sekä täydennys- koulutuksen merkitystä heidän osaamiselleen.	Aineistonkeruumenetelmänä oli teemahaastattelu. Haastattelut toteutettiin neljälle 2–5 hengen opettajaryhmälle. Haastateltavat (n=14) olivat hoitotyön, fysioterapian ja sosionomin koulutusohjelmien opettajia kolmesta eri ammatti- korkeakoulusta eri puolilta Suomea. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.	Haastateltavat toivoivat tarvetta vastaavaa täydennyskoulutusta, joka on itselle hyödyllistä, sisältää kollegiaalista vuorovaikutusta ja on pedagogisesti laadukasta. Opettajana kehittymiseen he arvioivat tarvitsevansa oman työn ja yhteistyöosaamisen kehittämistä, henkilökohtaista ammatillista kasvua sekä opetusosaamisen ja digiosaamisen kehittämistä.	8/10
Saikkonen, S. (9)	2016 Suomi	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata hoitotyön opettajaopiskelijoiden kokemuksia hoitotyön opettajan työstä opetusharjoittelun aikana.	Laadullinen sisällönanalyysi	Tutkimustulosten mukaan opettajaopiskelijat pohtivat opetusharjoittelun aikana opettajuutta, saivat erilaisia kokemuksia opettamisesta ja toimivat vuorovaikutuksessa opiskelijoiden kanssa.	9/10
Schoening A. (10)	2013 USA	Tämän laadullisen tutkimuksen tarkoituksena oli luoda teoreettinen malli, joka kuvaa prosessia, joka tapahtuu sairaanhoitajasta	Tässä grounded theory- tutkimuksessa tutkittiin 20 hoitoalan opettajiksi siirtyvää sairaanhoitajaa. Näistä tiedoista luotiin hoitotyön opettajan	Tutkimuksen avulla luotiin malli, jonka avulla siirtyminen hoitotyön opettajaksi sujuu luontevasti. Suositukseen kuuluu virallisen pedagogisen koulutuksen sisällyttäminen	8/10

		hoitotyön opettajaksi siirtymisen aikana.	siirtymämalli (NET). Mallissa tunnistetaan neljä vaihetta siirtymisessä sairaanhoitajasta opettajaksi.	sairaanhoitajakoulutuksen jatko-ohjelmiin ja näyttöön perustuvien perehdytys- ja mentorointiohjelmien luominen aloitteleville hoitotyön opettajille.	
Tikanoja, M. & Koivula, M. (11)	2020 Suomi	Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata hoitotyön opettajaopiskelijoiden kokemuksia hoitotyön opettajan työstä opetusharjoittelun aikana.	Tutkimusaineistona olivat opetusharjoittelun aikaiset harjoittelukokemuksia refleктоivat keskusteluviestit (n=471) Moodle-verkkoalustalla. Tutkimusmenetelmänä käytettiin laadullista sisällönanalyysia.	Tutkimustulosten mukaan opettajaopiskelijat pohtivat opetusharjoittelun aikana opettajuutta, saivat erilaisia kokemuksia opettamisesta ja toimivat vuorovaikutuksessa opiskelijoiden kanssa. Opetusharjoittelijoiden kokemuksia hoitotyön opettajuudesta kuvasivat oman opettajuuden aktiivinen rakentaminen, opettajan työnkuvan hyvät ja huonot puolet, toisten opettajien antama tieto, ohjaus, apu ja tuki.	7/9
Waters, L., Lo, K. & Maloney, S. (12)	2018 Australia	Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää opiskelijoiden vaikutus hoitotyön opettajan työhön.	Teema-analyysi	Tulokset osoittivat, että harjoittelijat kokivat opettajuuden miellyttäväksi ja opettavaiseksi. Opetuskäytännöt vahvistuivat tiedon lisääntyessä.	8/9